

mulatságos volt, midőn a ház „dühön-
cse” Remete Géza pártolta a
széllal szemben a kormány előter-
jesztését ugyanazzal a Jacobinus szen-
vedélyességgel, melylyel az azelőtti
kormányoknak neki-rottott volt.

A ház óriási többséggel (a legszél-
sőbb-bal kivételével) elfogadta az ud-
vartartás költségvetését.

Erdékes vita fejtett ki az ország-
gyűlés kiadásainál. — Nemes
Nándor gr. kiemelte, hogy a kiadások
még mindig többet tettek, mint a me-
nyeti praesentálva volt, s a ház zajos
helyeslése közt hangsúlyozta, hogy a
takarékoság magának a háznak is
meg kell kezdeni; de indítványának
formáját nem helyesen találta el, mert
arra már alig vállalkozhaték bármely
kormány, hogy még ezen ille-
szak alatt oly törvényjavaslatot ter-
jesszen elő, mely biztosítaná, hogy az
országgyűlés költségei 700,000 forint
tovább nem fognak terjedni. Hedry
Ernő a „jobboldali ellenzék” padjáról
jelző a maga „álláspontját”; figye-
lme ajánlván a kormányhoz azokat,
miket e tárgy vonatkozásában Sennyey
Pál b. programbeszédében mondott,
t. i. a képviselők számának leszállítá-
sát, s a napidíjak „szabályozását”; s
felszólalásának motorával elérte azt,
hogy a ház derültséggel fogadta a fiat-
al szónoknak ezen aragantúját. —
Tiszta „megnyugtató tudomásul-
vétel” közt vált arra, hogy az ország-
gyűlés kiadásainál eszközözendő meg-
takarítások lehetősége ma csak abban
fekszik, ha a t. képviselő urak takaré-
kosan bírnak el az idővel.

A miniszterelnökség költségvetésé-
nél Irányi a miniszternek illetmé-
nyéből 12,000 forint indítványozott tö-
rülmi, s mikor Móríc Pál figyelmé-
zetét az okvetlenül takarékoskodni akaró
széllal, hogy Magyarország minis-
terelnökét illik ilendőn dotálni —
Madarász közbekiáltja, hogy „elő-
nékünk a 20,000 forint! — Egyszerien
följegyeztük az episódót, de nem azért,
hogy megőrökítsük, mert azt hisz-
szük, hogy istic megemti ez orszá-
got attól, hogy valaha Madarászt szá-
ván fogja.

A rendelkezési alappól a széllal a bizalmi kérdést vet föl, és
Wenckheim báró acceptálta. —
Tiszta „megnyugtató tudomásul-
vétel” vette, hogy Csanád és elvtá-
rsai nem viselték bizalommal a je-
lenlegi kormány iránt, s egyuttal meg-
tette a házban is azon nagyfontosságú
nyilatkozatot, melyet az egyesült párt
előre értekelten tett. Sennyey —
szerény nézetünk szerint is helyesen —
definiálta, hogy a rendelkezési alap
megszavazása nem bizalmi kérdés, ha-
nem ép oly kormányzati cselekmény
felelő tétel, mint bármily kiadás s
hogy a bizalmi szavazatok helye nem
itt van. Szederkényi Nándor nem
fogadhatá ezt el, mert szerinte nem
pénzbel, hanem „paucap sapientia
regitur mundus! — Igaz! — kiáltá a
ház derülten és borzadálylál nézett a
széllal, s megrémült még csak a
gondolatától is, hogy valaha az a paucap
sapientia kormányozza az országot,
mely a széllalban ül.

A ház belemelt a közoktatási bud-
get tárgyalásába is, s eszerint a széll-
bal akadékoskodása dacára is elég
gyorsan foly a tárgyalás.

Elnökök: Ghyez Kálmán. Jegyzők:
Szeniczey Ödön, Mihályi Péter,
Huszár Imre, Wächter Frigyes. A
kormány részéről jelen vannak: Wenck-
heim Béla báró, Tiszta Kálmán, Széll
Kálmán, Percezel Béla, Trefort Ágoston,
Simonyi Lajos báró, Pécsey Tamás,
Szende Béla, és Pejacsévich Péter
gróf miniszterek.

Elnök az ülést d. e. 10 órákor me-
nyitvén, a mult ülésszövevényének hi-
teletisése után Muzslay Sándor, Véc-
sey József báró és Fabriczius Károly
kérvényeket nyújtanak be. A kérvényi
bizottságok utasítottak. Elnök jelenti,
hogy Próhány Deszö báró képviselő két
házi szabadságát kér. Megadjatik. Jelenti
továbbá elnök, hogy a VIII. ösoszály az
igazoló bizottság hiányzó tagjait Gál-
ner Gyula képviselő választotta meg.

Ezután kihirdeték a mult ülést al-
kalmával megjejtett s a különféle bizott-
ságok hiányzó tagok megválasztásának
eredménye, mely szerint a pénzügyi bizott-
ságba Molnár György és Harhány Frigyes;
— az adóügyi bizottságba Tiszta
László és Nagy György; — a közokta-
tási bizottságba Várady Gábor; — a ca-
stasteri bizottságba Beniczky Gyula és
Ernst Sándor; — a közalapok megvizs-
gálására kiküldött bizottságba Huszár
Imre; — a gazdasági bizottságba Dom-
hidy Ferencz; — a naplóiróló bizott-
ságba Tost Gyula választattak meg.

Következett a napirend: az 1875. évi
államköltségvetés részletes tárgyalása.
Simonyi Ernő megjegyzi, hogy az
eddig gyakorlat szerint a ház, mielőtt
a részletes tárgyalásra áttér volna, a pénzü-
gyi bizottság jelentésében foglalt javasla-
tokat vette tárgyalás alá. Nézete szerint
hasonlólag kell eljárni ezen esetben is. E
mellét szükségese tartaná, ha a kormány,
mielőtt a ház a részletes tárgyalásba be-
csatkozna a feladat módjára néve előter-
jesztést tenne a háznak.

Széll Kálmán pénzügyminiszter: Ez
alkalommal nem foglaltatnak oly termé-
szeti javaslatok a pénzügyi bizottság je-

lentésében, minők a mult budgettárgyalás
alkalmával terjesztettek elő. Foglaltatik
ugyan most két indítvány a bizottság je-
lentésében, az egyik a központi igazgatásra,
a másik a nyugdíjakra vonatkozók. Miután
azonban mindkét indítvány az illető tár-
szakra vonatkozó jelentésben is előfordul,
azok nézete szerint legcélszerűbben a rész-
letes tárgyalás alkalmával intézhetők el.
Ezenfelől a tárgyalás alakjára néve nem
lát lényeges különbséget a jelenlegi és
azelőtt követett mód között.

A fedezetet, t. i. a 25 milliónyi deficit-
nek egy részét, — eltekintve a kormány
által az egyes társzék körében tett meg-
takarításoktól, — a kormány által elfoga-
dott s a ház által megszavazott adóterv-
nyek után befolyó összegekből, másik ré-
szét pedig a folyó pénzeszközökből kívánja
fedezni.

Legfelszárubbnek tartaná, ha eziránt
a ház a költségvetési törvénynek a fede-
zetre vonatkozó részénél nyilatkoznék.
Móríc Pál legfelszárubbnek tartja
azon tárgyalási módot, melyet a pénzügy-
miniszter ajánl.

Tárgyalás alá vétetett a kir. ud-
vartartás költségvetése.
Jankovich Miklós mely sajnálatát
fejezi ki a felett, hogy a jelenlegi kormány
azon tagjai, akik azelőtt az ellenzék köré-
ben foglaltak helyet, annyira megfélemed-
tek, mikor álláspontjukról, hogy elmu-
lasztották a felszék-felügyelmeztetni az or-
szág sanyaru állapotára, mely sürősen
igényelné a civilisztának a korábbi ös-
szegre történő leszállítását. (Helyeslés a
széllal balon).

Széll Kálmán pénzügyminiszter meg-
jegyzzi, hogy a kormány ismeri az ország
sulyos pénzügyi helyzetét, de ismeri a tör-
vényt is, s tudja, hogy azon okok, melyek
a civilista felemelésére vezettek érett meg-
fontolás után a házat, fennállanak ma is.
A hivatkozott törvény a királyi udvartar-
tás költségvetését 1879 végéig állapította meg
és pedig az előir. nyzott összegben. Ennek
alapján kéri az előirányzott összeg meg-
szavazását.

Csanád Sándor a következő hat-
javaslatot teszi elő: „Felhívitka a kor-
mány, miszerint azon kért terjeszse ki-
rályi ösfele az elnö, hogy tekintettel az
ország szük pénzügyi körülményeire és a
nép szomoru anyagi helyzetére, az udvartar-
tási költségvetés összegéből egy millió
frtot elengedni méltóztaték.”

Mosáry Lajos kimondatni kívánja,
hogy a kormány a kir. udvartartás költsé-
geinek a f. 1875. évre lehetőleg az 1870-
ben megállapított összegig leszállítá-
sra irány terjeszzen elő mielőbb törvényjavas-
latot. Ezen törvényjavaslat előterjeszté-
ségeig hagyassék függőben a kir. udvartar-
tási költségvetés tárgyalása.

Irányi Dániel Csanád; Madarász
József Mocsáry hat. javaslatát pártolja.
Remete G. nem tartja a nemzet méltó-
ságával és díszöl multjával megegyeztet-
hetőnek, hogy az udvartartás költségvetése
a már törvény által meghatározott összeget
a ház leszállítsa. Az előirányzott összeg
elfogadására szavaz. (Helyeslés a középén).

A ház tulnyomó nagy többséggel (csak
a széllalbal s a bal néhány tagja maradt
ülve) elfogadta a királyi udvartartás költsé-
geit, melyek 4,650,000 frtban irányoztat-
tak elő.

A kabinet iroda költségvetésére az
előirányzott 74,691 frt megszavazottat.
Az országgyűlés költségeire előirá-
nyoztatik 700,000 frt.

Nemes Nándor gróf ezen összeget
csak akkor szavazza meg, ha a kormány
megnyugtató ázirant, hogy még ezen ille-
szak alatt oly törvényjavaslatot fog előter-
jeszteni, hogy az előirányzott összeg elég-
sége is legyen, s ez értelemben egy indít-
ványt tesz le a ház asztalára.

Tiszta Kálmán belügyminiszter:
(Halljuk!) T. ház! En igen nagybecsül-
löm az intenciót, mely a t. képviselő urat
indítványának beadásánál vezette, mert bi-
zonyos, hogy midőn mindenütt takarékos-
ságot követelünk, midőn, a mennyiben ez
nem elég, áldozatokat is követelünk az or-
szág, a háza nevében, akkor igen nagyon
helyes és illő, hogy a képviselőház maga is
a takarékoság útjára lépjen.

Az azonban, hogy a kormány egy tör-
vényjavaslatot nyújtson be, melynél fogva
a képviselőház költségei egy bizonyos ös-
szegyet meg ne haladhasanak, szerintem
nem tartozik a lehetőségek sorába. (He-
lyeslés.)

A kormánynak feladata a képviselő-
ház működésének gyorsaságáról gondos-
kodni az által, hogy a mely kérdéseket
megoldandóknak tart, azok iránti javasla-
tát folytossággal nyújtsa be, hogy a ház
működése folytonos lehesse. (Helyes-
lés.) De teendőink halmaza mellett ennél
egyebet nem tehet és a takarékoságnak,
azaz annak, hogy el lehessen végezni az
okvetlenül elvégzendőket, és mégis a képv-
iselőház kiadásai ne legyenek oly nagyok,
csak egy módja van, és ez minden egyes
képviseletől függ: hogy mindenki igye-
kezzék azon, hogy felesleges, időt pazarló
szónoklatokkal a ház tárgyalásait ne hoz-
zászabtsa. (Élénk helyeslés.)

Másképen tenni megakaratásokat, s
mellözve a t. képviselő ur által is mellözött
kérdését a napidíjak eltörlésének vagy le-
szállításának, — másképen tenni egyálta-
lában nem lehet. Teljesen lehetetlen pedig,
ismétlem, hogy a kormány indítványt egy
törvényt, mely a képviselőház mozgását
megakadályozná, lehetlenné tenné.

Ezek alapján kérem az indítványt, bár
az azt sugallt intenciót nagyra becülöm,
mellözni. (Helyeslés.)

Bobory Károly sokallja a képvise-
lők 800 frtnyi lakbérére, az ez 600 frtóra
kivánna leszállíttatni. E mellett saját-
ságosnak tartja, hogy a kormány tagjai mint
képviselet is huznak lakbért.

Hedry Ernő nem fogadja „el Nemes
indítványt.”

Tiszta Kálmán kijelenti, hogy a kor-
mány tagjai első öszejövetelük alkalmá-
val elhatározták, hogy nemcsak az elnö-
köt, hanem a képviselői lakbérére, hanem a
már kivett összegre is visszatérnek.

Szedekényi indítványára elfogadjatik
a pénzügyi bizottság javaslatát, mely a le-
hető legnagyobb takarékoságot bangu-
lyozza az előirányzott összeg hovaforrditása
tekintetében.

A közöstygi rendes kiadásokra elő-
irányoztatott 27,421,944 frt; a rendkívüli
kiadásokra 1,597,402 frt; a központi gyű-
díjakra 234,537 frt; államadósággok tör-
lesztésére 70,829,510 frt; földterhelme-
ntés és örökösátszókra 18,913,456 frt; az
1867. XIII. t. cz. alapján fölvetett vasúti
kölcsönre 4,910,340 frt; a gömöri vasut
közlevedl kölcsönre 405,697 frt; a 30 mil-
ió éziút frt. kölcsönre 1,998,855 frt; az
54 millió frt éziút kölcsönre 3,673,149 frt;
az 1873. XXXIII. t. cz. alapján fölvetett
76 1/2 millió frt éziút kölcsönre 4,833,743
frt; az 1874. XIV. t. cz. alapján fölvetett
76 1/2 millió frt éziút kölcsönre 4,833,743
frt; függő adósággokra 537,600 frt; Hor-
vát-Szlavonorsággok belbiztosítási szük-
ségletére 5,078,600 frt; az állami szám-
szék költségeire 142,000 frt szavazottat
meg.

A miniszterelnök költségvetésnél szem-
lyesen járandóságokra előirányoztatott
összesen 75,180 frt. Irányi Dániel a
miniszterelnök huszezer frt fizetését 16
ezer frtről négy ezer frtra kivánja leszállí-
ttatni. Bobory Károly az egész mükö-
dési pótlékok töröltetni indítványozza. —
Wenckheim Béla báró miniszterelnök-
nek saját személyére vonatkozólag nincs
indítvány érdeklében nem fogadhatja el.
Madarász József elvárja a kormánytól,
hogy Irányi indítványát el fogja fogadni.
A ház az indítványt nem fogadta el.

A dologi kiadások ezimén előirányzott
44,000 frt megszavazottat.

A rendelkezési alappól előirányoztatott
200,000 frt. Solyossy Bálint az egész
összeget töröltetni indítványozza. C s a
nád y Sándor kijelenti, hogy azok iránt,
kik politikai programjokat megváloztatták,
bizalommal nem viseltethetik, s miután
a kérdéses össeg megszavazása bizalmi
nyilatkozat lenne a kormány irányában,
azért azt nem szavazhatja meg.

Wenckheim Béla b. miniszterelnök:
Tudtommal minden alkotmányos országban
a parlament a maga kormányának meg szok-
tat szavazni rendelkezési alapot. — Ezt
mindidegg megszavazta a magyar parla-
ment is minden eddigi kormányának, mert
meg volt győződve, hogy előre nem lát-
ható körülményeknél fogva kivánatos, sőt
szükséges lehet, hogy a kormány bizonyos
pénzeszögről szabadon rendelkezék. Ez
egyik indoka annak, hogy ezen tétel a költsé-
gvetési előirányzatba felvétetett. Föl-
hívni itt azt, hogy mi célra lesz ez össeg
fordítandó, nem tartom magamat hivata-
annál kevésbé, mert nem kétkedem, hogy a
t. háznak legtöbb tagja tudja, érzi és
meg van győződve, hogy ha ezen rendelkezé-
si alapot igénybe fogom venni, azt csak
az ország, csak a közöstygi érdeklében fogom
tenni. (Helyeslés a bal- és a jobbközépén).

Egyébírnt az bizalmi kérdés lévén, én en-
nek eldöntését és elhatározását a kormány,
és a csekély szemeltem iránti bizalom
alappól elhatározására bízom a t. háznak.
(Tetszés a középén).

Tiszta Kálmán belügyminiszter: T. ház!
Mint hogy az újabb pártalakulás óta
először történik, hogy mintegy apostrofál-
tattnak, meggradom az alkalmat, hogy ez
apostrofálásra válaszoljak, megadván egy-
uttal az előttem szöltt képviselő urnak
azon megnyugtató nyilatkozatot, hogy bi-
zonyonyal igen sokszor fog meg apostro-
fálni, de mai feleletemet e szempontból
egyszer-mindenkorra adott feleletnek te-
kintem. (Élénk helyeslés a középén).

Hogy a t. képviselő ur nem viseltetik
bizalommal a kormány iránt, melynek
tagja vagyok, ezt megnyugtató tudomásul
veszem. (Élénk tetszés és derültség a köz-
zépén). Azon, hogy a beszédében előadot-
tak nem mindenkben felelnek meg a tör-
ténteknek, én nem csodálkozom. Nem az
első alkalom, hogy ily tévedésre találók
beszédében. O azt mondja: ime azok, kik
a betervezett költségvetést annyira káro-
rosnak tartották, hogy általánoságban
pedig a tanfelügyelők förhúzóztat ös-
szegből 157,912 frt töröltetik.

Szedekényi Nándor utasítatni kí-
vánja a közoktatási minisztert, hogy a tan-
felügyelő intézménynek a megye hatásköré-
be leendő illesztése tárgyában mutasson
meg törvényjavaslatot.

Szedekényi Nándor beadott indít-
ványokat azért nem fogadja el, mert re-
ményli, hogy a kormány meg fogja tenni
azon intézkedéseket, hogy a kellő számú
tanfelügyelők mind nemzeti, mind pedagó-
gikai szempontból a magasabb kívánál-
makkal megfeleljenek; másfelől a hatási-
gokkal és a népell közvetlen öszekeletke-
tésbe lépven, a közérdekeket fölkeltes-
sék. Megszavazza az előirányzott öszeget.

Ugron Gábor nem fogadhatja el Sze-
derkényi indítványát, mert akkor két tör-
vényt kellene megváloztatni, arra pedig
jelenleg nincs idő. Megszavazza az előirány-
zott öszeget. (Helyeslés a középén).

Simonyi Ernő azt hiszi, hogy ha a
kormány a tanfelügyelői intézményt meg-
akarna utáltatni a nemzet által, akkor a
jelenlegi tanfelügyelőket tartsa meg, s ak-
kor cseljárt tökéletesen el. Ezenfelől utasítatni kívánja a miniszteriumot oly
törvényjavaslat előterjesztésére, melyben a
tanfelügyelői intézményt megszünteti, s a
tanügyi felügyeletét jövőre az önkormány-
zat bizza.

Molnár Aladár kijelenti, hogy a tan-
felügyelői intézményt egy, a mint jelenleg
fennáll, teljesen elvezetettnek és siker-
telennek látja és épen azért kívánja, hogy
a tanfelügyelői intézményt ujjalg szervez-
tesítve, hatásköre szabályozassék, és az
egyesek szigoruan rostálltasanak meg. —
Legyén jól vezette a tanügy, legyen köze-
lebbi öszzhangatba hozva a többi faktor-
okkal. Szükségesnek látja rendszer törvény-
hozási actussal ez irányban intézkedni. —
Nem kellett volna a kormányának a tanfel-
ügyelők számának kevesítésére belegeyezni.
Ajánlja a pénzügyi bizottság javaslatá-
nak elfogadását (Helyeslés.)

Ezután a ház Orbán és Szedekényi
hat. javaslatát elvetvén, elfogadta a pénzü-
gyi biz. által ajánlott öszeget a bizott-
ság kövekező hat. javaslatával: „hogy pe-
dig a miniszter ur ezen megakaratásokat
annál biztosabban öszokezelhesse, mind a
személyes, mind a dologi kiadások rovatai
között neki szabad átruházást né engedé-
lyezendők.”

Végül a vizsgáló bizottságra 9300
frt szavazottat meg.

lóse. (Hosszan tartó élénk helyeslés és
tetszés a középén.)
Madarász József pártolja Soly-
ossy indítványát. Hasonló értelemben
Szederkényi Nándor.

Móríc Pál a rendelkezési alap meg-
szavazását bizalmi kérdésnek tartja, s azért
azt most, midőn az ellenzék volt vezére és
két elvtársa is kormányon van — teljes bi-
zalommal megszavazza.

Sennyey Pál b. T. ház! (Halljuk!
Halljuk!) T. barátomnak a belügyminis-
ternek ép oly ösziinte, mint loyális nyilat-
kozata csakis fokozta azon személynél bizo-
dalmat, a melylyel én iránta és a kormány
t. tagjai iránt viseltetem. Miután azon-
ban t. barátom a kormányelnök ur azt
mondotta, hogy ez bizalmi kérdés, kény-
telen vagyok kifejezni, hogy elfoglalt föl-
getlen és várakozó helyzetemnél fogva, ma
sem a kormány programjával, sem eddigi
tetteivel szemben politikai bizodalmat
vagy bizodalmatlanságot kifejezni nem
tudok.

De azért e tételt meg fogom szavazni,
s engedelmel kérek a t. háztól, hogy az
okot mondhasanak meg. (Halljuk!) En nem
tekinthetem ezt tisztán bizalmi szavaza-
tának; én ezt governmentalis kérdésnek
tartom, én azt hiszem, hogy a magyar kor-
mánynak azon helyzetben kell lennie, hogy
a magyar állam magasabb érdekeinek el-
látása szempontjából ily alappal rendel-
kezzék, s ennek következtében én ezen tét-
elt minden kormányban meg fogom szá-
vazni, ha csak az ö müködsét a hazára
néve oly veszélyesen nem tartam, hogy
amnak minden áron megkötését
képviseleti kötelezőségnek tekintem.

Lyenek köze a mai kormányt nem szá-
mitom, és ha netalan a kormányt ily
helyzetbe jönnék, akkor nem ezen tétel-
nél, hanem egy parlamentarizmus bizalmatlansági
szavazattal kívánom megkötetni a kor-
mányt. (Élénk helyeslés a középén). Ezek
az okok, melyek engem e tételnek megszav-
azására indítanak, annyal inkább, mi-
után azon véleményben vagyok, hogy ez
nem megakaratás kérdése; itt 80 ezer r vagy
egynéhány ezer frt megakaratása a hazának
sokkal nagyobb karával, sokkal na-
gyobb költségvel lenne egybekötve. (Élénk
helyeslés.) Ennek következtében elfogadom
a tételt. (Élénk helyeslés.)

A ház az előirányzott 200,000 forintot
megszavazta.

Nyugdíjakra előirányoztatott 158 frt.
Liptóthy Béla báró, előadó, kéri a
házat, hogy a pénzügyi bizottságnak azon
határozatait, mely szerint a kormány utasít-
tatik, hogy a nyugdíjazásokra vonatkozólag
a kellő betervezésnél mielőbb eszközöl-
je, — fogadja el. Irányi Dániel elfogadja
a bizottság javaslatát, s egyuttal
utasítatni kívánja a kormányt, hogy az
államhivatalnokok nyugdíjazása tárgyában
törvényjavaslatot terjeszzen elő.

A ház, Széll Kálmán pénzügyminis-
ter azon kijelentése után, hogy a kormány
a jövő országgyűlés elé kimerítő, alapos
törvényjavaslatot fog terjeszteni, az elő-
irányzott öszeget elfogadta.

Ösfele személye körüli miniszterium
költségvetésénél személyes járandóságokra
43,394 frt, dologi kiadásokra 8,400 frt,
nyugdíjakra 9,782 frt szavazottat meg.

A horvát-szlavon-dalmát miniszterium
személyes járandóságokra 27,340 frt, dologi
kiadásokra 7500 frt, az országos törvénytar-
horvát nyelven leendő kiadására 2500 frt,
nyugdíjakra 1245 frt szavazottat meg.

A vallás- és közoktatási miniszterium
költségvetésénél személyes járandóságokra
212,875 frt, a tanulmányi ügyek igazgatá-
sára 28,200 frt szavazottat meg.

A népevelési tanfelügyelet költségvetésére
előirányoztatott 180,000 frt.

Orbán Balázs egy módosítást nyújt
be, mely szerint a népevelési első-
s és másod tanfelügyelő helyett tíz tanfel-
ügyelő állás szervezettel három-három
ezer frt évi fizetésel, a költségvetésben
pedig a tanfelügyelőkre förhúzóztat ös-
szegből 157,912 frt töröltetik.

Szedekényi Nándor utasítatni kí-
vánja a közoktatási minisztert, hogy a tan-
felügyelői intézménynek a megye hatásköré-
be leendő illesztése tárgyában mutasson
meg törvényjavaslatot.

Szedekényi Nándor beadott indít-
ványokat azért nem fogadja el, mert re-
ményli, hogy a kormány meg fogja tenni
azon intézkedéseket, hogy a kellő számú
tanfelügyelők mind nemzeti, mind pedagó-
gikai szempontból a magasabb kívánál-
makkal megfeleljenek; másfelől a hatási-
gokkal és a népell közvetlen öszekeletke-
tésbe lépven, a közérdekeket fölkeltes-
sék. Megszavazza az előirányzott öszeget.

Ugron Gábor nem fogadhatja el Sze-
derkényi indítványát, mert akkor két tör-
vényt kellene megváloztatni, arra pedig
jelenleg nincs idő. Megszavazza az előirány-
zott öszeget. (Helyeslés a középén).

Simonyi Ernő azt hiszi, hogy ha a
kormány a tanfelügyelői intézményt meg-
akarna utáltatni a nemzet által, akkor a
jelenlegi tanfelügyelőket tartsa meg, s ak-
kor cseljárt tökéletesen el. Ezenfelől utasítatni kívánja a miniszteriumot oly
törvényjavaslat előterjesztésére, melyben a
tanfelügyelői intézményt megszünteti, s a
tanügyi felügyeletét jövőre az önkormány-
zat bizza.

Molnár Aladár kijelenti, hogy a tan-
felügyelői intézményt egy, a mint jelenleg
fennáll, teljesen elvezetettnek és siker-
telennek látja és épen azért kívánja, hogy
a tanfelügyelői intézményt ujjalg szervez-
tesítve, hatásköre szabályozassék, és az
egyesek szigoruan rostálltasanak meg. —
Legyén jól vezette a tanügy, legyen köze-
lebbi öszzhangatba hozva a többi faktor-
okkal. Szükségesnek látja rendszer törvény-
hozási actussal ez irányban intézkedni. —
Nem kellett volna a kormányának a tanfel-
ügyelők számának kevesítésére belegeyezni.
Ajánlja a pénzügyi bizottság javaslatá-
nak elfogadását (Helyeslés.)

Ezután a ház Orbán és Szedekényi
hat. javaslatát elvetvén, elfogadta a pénzü-
gyi biz. által ajánlott öszeget a bizott-
ság kövekező hat. javaslatával: „hogy pe-
dig a miniszter ur ezen megakaratásokat
annál biztosabban öszokezelhesse, mind a
személyes, mind a dologi kiadások rovatai
között neki szabad átruházást né engedé-
lyezendők.”

Végül a vizsgáló bizottságra 9300
frt szavazottat meg.

Ezzel az ülést 2 óra után véget ért. Leg-
közelebbi ülést holnap reggel 10 órákor.
Napirend: a vallás- és közoktatási — és a
honvédelmi miniszterium költségvetése.

Szegeden a központi választmány
a mult heten fejezte be a képviselőválasztá-
sra jogosultak öszejáratát, oly eredmén-
nyel, hogy a jelenlegi választók száma tene-
mesen felülmúlja a mult képviselőválasztá-
sra jogosítottak számát.

Trencsén megye választó-ké-
rületében 12,529 választó iratot ös-
zesen s így „N. H.” szerint jóval több,
mint a mult választásokra.

Aradon a jobboldal és a balközép
egy-egy bizottságot küldött ki, melyek
feladata a két párt közti egyesülés módo-
zatát együttesen megállapítani s a közösen
megtartandó közgyűlés összehívása iránt
intézkedni.

Az osztrák képviselőház vasu-
nyári bizottsága dr. Brestl indítvá-
nyára elhatározta, hogy a troppau-vasarzo-
nyai vasut építését ajánlati uton történjék.
Ebből a „N. Fr. Pr.” azt következték,
hogy ezen pályázást más vállalkozók fog-
ják kieléíteni, mint a morva-magyar ha-
társzél trencsén-szombathelyi vonalát.

Görög-keleti román püspök
választása, — mint tudjuk — Aradon,
febr. 19-én történt. Mivel azonban szük-
séges, hogy a püspöki synodus a választás
eredményét canoni szempontból felülvizs-
gálja, s a most választott M. e. t. János,
nem ösvegy, csak valamely szerzetbe lépés
által lehetett a püspöki állásra kellő mi-
nősítve, csak most tette a consistorium a
választásra vonatkozó jelentést. Most az
ily kormány feladata a megváloztott egyén-
ről beható értesítést szerezni, s ezután ö
felszékének a választás meg, vagy nem
erősítése tárgyában előterjesztést tenni.

Kezet nyújtunk, — hanem hogy fanyar
képpel, az természetes! — Sirunk kell
mildon örülni van okunk — örülnünk kell
midőn sirhatnánk.

Kétségtelen, hogy e kibékülés — bár
késett — csak idővös lehet mindkettőnkre
nézve! Igaz még talán rendbe jöhetünk
nagy nehezen valaha, — e nélkül soha!

A BUDAPESTI ÁRÚ- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI.

(HIVATALOS.)

A BÉCSI TŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI. 1875. márczius 9-én.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, currencies, and securities. Includes sections for 'Gabona árak', 'Kötvények', 'Malmok', 'Záloglevelek', and 'Pénzjegyek'.

HECKENAST zongora-terme Budapest, váci-utca 1. sz. a. Advertisement for pianos and harmoniums, featuring an image of a piano.

A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet... Kis dekameron. Advertisement for a book titled 'Kis dekameron'.

A „FRANKLIN-TÁRSULAT” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában... A LEGUJABB HÁZI TITKAR. Advertisement for a book 'A LEGUJABB HÁZI TITKAR'.

HÁROM OROSZ ÉS HÁROM ANGOL KALANDJAI. VERNE GYULA. Advertisement for a book 'Három orosz és három angol kalandjai'.

Az érme, ásványok és régiségek IRODÁJA. Advertisement for a book 'Az érme, ásványok és régiségek'.

A „Franklin-társulat” magyar irodalmi intézet... NAGY MIKLÓS. Advertisement for a book 'Magyarország képekben'.

MAGYAR LEVELEZŐ. Elméleti és gyakorlati vezérkönyv. Advertisement for a book 'Magyar levelező'.

UTAZÁS A HOLDBA ÉS A HOLD KÖRÜL. JULES VERNE. Advertisement for a book 'Utazás a holdba és a hold körül'.

A „FRANKLIN-TÁRSULAT” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában... UJ KÉPES KÖNYV. Advertisement for a book 'Uj képes könyv'.

UTAZÁS A HOLDBA ÉS A HOLD KÖRÜL. JULES VERNE. Advertisement for a book 'Utazás a holdba és a hold körül'.

UTAZÁS A HOLDBA ÉS A HOLD KÖRÜL. JULES VERNE. Advertisement for a book 'Utazás a holdba és a hold körül'.

A Franklin-Társulat KÉPES MESE KÖNYVEI. Advertisement for a book 'Képes mese könyvei'.

A MÉTER-MÉRTÉK ISMERTETÉSE. Advertisement for a book 'A méter-mérték ismertetése'.

Vertical text on the right edge of the page, including 'Első é...', 'HA...', 'Franklin-', 'A lap szel...', 'Széküldö...', 'K Ö...', 'Egy...', 'Negy...', 'Félé...', 'Egy...', 'Gyűjt...', 'egy tiszt...', 'Bud...'.

Vertical text on the right edge of the page, including 'A belt...', 'vetése leg...', 'nap tárg...', 'belügyi...', 'nyújtja...', 'tapasztalt...', 'tüntetett...', 'résztől i...', 'előbbi b...', 'hogy a l...', 'jának f...', 'lommel i...', 'megoldás...', 'móda írá...', 'lemény.', 'Akárm...', 'a mostani...', 'finitiv ki...', 'élet cons...', 'lyes, ez...', 'É körül f...', 'lűtetése...', 'számtalan...', 'intézked...', 'lyok ma...', 'korltove...', 'formja és...', 'Hibás is...', 'ny a helye...', 'megmond...', 'állami sze...', 'sci, egy...', 'viszonyok...', 'fele comp...', 'meg. Cs...', 'időkben s...', 'dott épüle...', 'a szerves...', 'egyöntetű...', 'előszertet...', 'de másrés...', 'képességél...', 'kormányv...', 'meg, — s...', 'től vártim...', 'mányban l...', 'lössé tettük...', 'Bizalmatlan...', 'a hatalom...', 'kezebe adt...', 'municipium...', 'legfontosab...', 'külön közeg...', 'mány a tör...', 'relajásába...', 'cipiumok a...', 'a municipi...', 'AWagne', 'A tegnapi...', 'seny a vige...', 'előzményei...', 'a saját és a...', 'különféle ha...', 'színe, oly m...', 'anikum gyar...', 'versenynek...', 'usz egyesült...', 'lan hatalmát...', 'rével éreztess...', 'ben beigazolj...', 'meghódító ha...', 'sz e a lánge...', 'hevetől fölöl...', 'sziklatombje...', 'tása sokszor...', 'sabb erővel k...', 'élet szunnyad...', 'hosszu munk...', 'A műtör...', 'péddat ama...', 'lenhez, mely...', 'egy Liszt v...', 'világgal szem...', 'előbbre az e...', 'ben s hogy k...', 'ságnak, misz...', 'sait soha sem...', 'izemli közp...', 'zetésére kisz...', 'korlátolt dok...', 'E harez.', 'sen befizete...', 'alkalmával is...', 'közönség s a...', 'köz megtört...', 'ezentul csak...', 'lehet. A tegn...', 'azt is beigaz...', 'művel közö...', 'felfogást, me...', 'hangoztatnak...', 'sadalomban s...'.